

SAMOBORSKE



Br. 7

God. IV.

Samobor, 1. travnja 1955.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojedinačnom broju 10 Din. — Tromjesečna pretplata 60 Din., polugodišnja 120 Din. — Tekući račun kod filijale Narodne banke u Samoboru broj 415-7-88. — Glavni i odgovorni urednik Stanko Vugrinec, Starogradska 55. Tiskara „Prosvjeta“ Samobor.

NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA GRADA I KOTARA SAMOBOR

XIII. konferencija Saveza komunista kotara Samobor

Većina naroda našeg kotara sve više upoznaje, razumije i prihvaća razvoj nove socijalističke Jugoslavije

istakao je u svome referatu sekretar Kotarskog komiteta drug Alojz Valečić

U nedjelju 20. III. održana je XIII. konferencija Saveza komunista kotara Samobor u prostorijama Narodnog doma. Prisustvovalo je 146 delegata osnovnih organizacija SK, te brojni uzvanici nečlanovi. Od strane CK SKH prisustvovala je drugarica Soka Krajačić.

Nakon izbora radnog predsjedništva podnio je referat sekretar Kotarskog komiteta SK drug Alojz Valečić. Osvrnuo se na vrijeme, u kojemu se održava ova konferencija, kao i na međunarodne odnose. U nastavku je rekao:

POLITIČKO STANJE U NAŠEM KOTARU

Može se drugovi s pravom reći, da je političko stanje u našem kotaru zadovoljavajuće. Ono nije kakvo bi mi želili — kakvo mi hoćemo, ali ako analiziramo razvoj toga stanja od Oslobođenja do sada, onda možemo reći, da je ono bolje nego je ikada bilo nakon Oslobođenja naše zemlje. Većina naroda našeg kotara sve više upoznaje, razumije i prihvaća razvoj nove socijalističke Jugoslavije. Sve je manje onih, koji priželjkuju neku promjenu pod pritiskom Zapada, a još je manje onih ili ih u posljednje vrijeme uopće nema, koji bi takvu želju javno isticali, pa se čak, kao što je to ranije bilo i grozili komunistima, kako će doći red na njih, t. j. da će kao komunisti pred nekim odgovarati. Takve su pojave u posljednje vrijeme potpuno nestale i to ne toliko od straha pred nekom zakonskom odgovornošću, koliko od spoznaje faktilnih pojedinaca, da bi izlazeći s tako otrcanim parolama postali smiješni u očima ogromne većine naših radnih ljudi.

Najbolje poznavanje i prihvaćanje razvoja naše zemlje osjeća se u redovima radnika i namještanika, zatim u onim selima iz kojih veći broj ljudi radi u privredi Samobora, Bregane, Kalinovice u Zagreba, nakon čega dolaze udaljenija sela, koja žive isključivo od poljoprivrede, a tek nakon toga dolazi građanstvo mjesta Samobora. Na reakcionarnija shvaćanja još žive i izviru iz redova bogatijih obrtnika, bivših trgovaca i drugih buržoaskih ostataka, zatim klera, i klerikalno zadržani ljudi i to naročito onih sa sela, te preostalih, već sada malobrojnih, bivših mačekovskih vrhova.

Nisam mislio ovime što je rečeno, da je našim radnim ljudima iz područja našeg društvenog kretanja sve jasno. Dapače, mislim da postoji niz nejasnoća, koje će trebati dugotrajnim i upornim političkim radom objašnjavati, a i niz gorućih ekonomskih, zdravstvenih i prosvjetnih pitanja, koja traže svoje hitno rješenje. O svemu tome sam mislio kasnije detaljnije govoriti, ali mislim da ipak treba podvući, da je u shvaćanju naših radnih ljudi — u njihovom gledanju na socijalizam — u posljednje vrijeme učinjen znatan napredak.

Kako je tekao politički preobražaj naših ljudi?

Prije rata je u kotaru Samobor dominirala čitavim političkim i društvenim životom mačekovština. NOB-a je samo s pojedinačnim vezama i pojedinačnom suradnjom obuhvatila cijeli teritorij našeg kotara, dok je tek manji dio kotara uz granicu kotara Jaska bio obuhvaćen direktnim učesćem u NOB-i. Pod takvim uslovom mačekovština je i iza Oslo-

bođenja uspjela zadržati prilično jak uticaj u kotaru, a ako se još k tome doda povezivanje njenog rada s ostacima ustaštva i neprijateljskom djelatnošću klera, onda nije čudo da je sve to zajedno prvih godina iza Oslobođenja davalo dosta teškoća novim socijalističkim snagama u njihovoj borbi za socijalistički preobražaj.

Problem oko Trsta, ubacivanjem neprijateljskih elemenata od strane zapadnih zemalja u našu zemlju, davalo je još neke nade svim tim ostacima, u poslijeratnim godinama, da bi kad tad moglo doći njihovo vrijeme.

Napad Busa na našu zemlju i njihov agresivan pritisak iza 1948. god. prisilio je te ostatke (jer im Rusi nisu išli u račun), da se slože s ostalim narodom u borbi protiv te opasnosti. Kasnije, kada je naša zemlja ogromnim vlastitim naporima i uz ekonomsku i moralnu pomoć Zapada stabilizirala svoj položaj i uspjela prići mnogo demokratskijim formama u svom socijalističkom preobražaju, ti su ostaci opet počeli dizati glave, misleći da se to sve radi pod nekim pritiskom Zapada, a tu je eto još i Trst, što sve pruža neke nade za njih.

Naša vanjska politika, a naročito naš principijelan stav u Ujedinjenim nacijama o nekim međunarodnim problemima, nezavisno da li se to svidelo ili ne nekoj od zapadnih zemalja, a kasnije rješenje Tršćanskog pitanja, te stvaranje Balkanskog saveza, sve je to potpuno omelo i obezglavilo te ostatke, tako, da oni danas zbilja ništa ne znače u našem političkom životu. Kada bismo pitali te mačekovske ostatke, što zapravo oni hoće, oni nam sami ne bi mogli odgovoriti. Točno je samo to, da se oni naučeni staroj slavi i gazdovanju teško pomiruju s našim socijalističkim razvojem. Oni više ne govore o nekoj seljačkoj državi, državi drvenog pluga i opće zaostalosti, jer bi to u vrijeme toliko popularne industrijalizacije bila zbilja besmislica.

Oni zato govore o teškom životu seljaka i obrtnika (iako ovim posljednjim danas najbolje ide), te mnogo govore o velikim poreznim teretima i skupocini, iako oni sami u priličnoj mjeri uslovljavaju tu skupocinu. Njihov se rad najjače osjetio za vrijeme izbora za Saveznu skupštinu i Sabor. Tada su se svi ti propali političari ujedinili — oni sa sela s onima u Samoboru i pokušali ostvariti plan svojih kandidata. Zahvaljujući vrlo živom izbornoj borbi i aktivnosti naših komunista i Socijalističkog saveza, bili su prisiljeni pri ostvarenju tog svoga plana kapitulirati. Ti građanski ostaci Samobora nastoje održati kult uglednih građana, a ti ugledni su jasno oni, jer su nekada bili ugledni po svom bogatstvu, političkom i društvenom položaju. Oni podržavaju shvaćanje, kako se nekada u staroj Jugoslaviji pa i u Austro-ugarskoj dobro živjelo, ali eto sada, kada oni ne žive kao što su nekada, zlo je i naopako. Oni su skloni privrednom kriminalu, ali to za njihov moral nije kriminal već su si oni eto htjeli pomoći, jer je život težak. Za njih je kriminal ono, ako netko posegne u tuđi džep, ili u tvornici čarapa ukrade čarape, (iako je i to za osudu), a oni se takvim sitnicama ne bave, jer oni kao poslovni ljudi rade sa stotinama hi-

ljada, pa čak i milijunima, i ako im kod toga nešto više kapne, to nije kriminal. Kao primjer za to neka posluži poslovanje Obrtničke zadruge u Samoboru, koja je služila kao most za nepravilno sticanje ogromnih milijuna na štetu zajednice.

Neprijateljski rad klera osjeća se i danas, ali ipak nakon rješenja Tršćanskog pitanja, osjeća se u njihovim redovima možda nešto manje upornosti. Njihov utjecaj osjeća se najjače na selu i to naročito kod žena i starijih muškaraca. Treba naglasiti, da se taj rad ne odražava samo na religioznom polju, već mu je tendenca, da se suprotstavi nastojanju naše škole u naprednom odgoju omladine, radu Socijalističkog saveza na prosvjeđivanju naroda. Drugim riječima, on nastoji da se suprotstavi svemu što je napredno. No mi ipak možemo konstatirati, da napredna misao iako lagano, a ono ipak sve više prodire u život naših ljudi, pa i onih na selu. Ona prodire kroz savremenu školsku nastavu, kroz sastanke Socijalističkog saveza. Nju najviše unose u selo radnici sa sela, koji radeći u socijalističkim poduzećima, saobraćaju sa svojim naprednim drugovima, poprimaju njihova gledanja i navike, te ih prenose na ostale građane i ljude na selu.

Jasno je, drugovi, da sve ovo, što se do sada zbilo u razvoju političke situacije u našem kotaru, uz objektivne uslove koje je stvorila naša vanjska politika, položaj naše zemlje u svijetu i opći unutarnji razvoj, te razvoj našeg kotara, najvažniju ili bolje reći odlučujuću ulogu odigrali su komunisti, članovi našeg Saveza.

NEKA PRIVREDNA PITANJA

Nedisciplinacija i samovolja nekih čitavih komunalnih zajednica i privrednih poduzeća, koja se odražava u lovu za parama, kako na račun životnog standarda, tako i na račun naše šire zajednice, ozbiljno ugrožava razvoj naše socijalističke demokracije. Takva samovolja onemogućava ravnomjerni razvoj naše zemlje, jer ona središtva i oni robni fondovi, koji su trebali planski da omogućuju izvršenje nekog društvenog zadatka, otišli su u sasvim druge svrhe, ali svakako manje važne nego je to trebalo biti. No sve te nadplanske dobiti idu u najviše slučajeva na štetu životnog standarda naših ljudi, ili uslovljavaju neravnomjerni životni standard. Dakle, pojedine grupe ljudi, koje rade u nekoj privredi, koja ima monopolni karakter, uspijevaju popraviti svoj položaj na račun ostalih građana.

Sve su to nesocijalističke pojave, kojima naša zajednica mora i stat će im na kraj. Komunisti moraju biti ti, koji će svaki u svojoj sredini voditi bitku protiv takvih antisocijalističkih pojava. U koliko to ne će uspjeti apelom, t. j. političkim mjerama, morat će naša zakonodavna tijela propisati barem privremene neke administrativne mjere, dok se ne pronađu ekonomski instrumenti, koji bi to spriječili.

Da, drugovi, ali takve administrativne mjere krnje našu socijalističku demokraciju, što sve ne bi trebalo, kada bi bilo dovoljno dosljednosti u radu komunista i drugih odgovornih ljudi. Naš kotar nije vršio nikakve manifestacije u vezi prikradanja zajednice, a ne bi bilo ni moralno, jer nas je zajednica svake godine dotirala oko izgradnje naše industrije, tako da smo samo u prošloj godini dobili dotaciju za izgradnju Tvornice filmova i »Elektrona« u iznosu od 175.000.000 dinara. No naša su poduzeća takvog karaktera, da nemaju monopolni položaj, osim »Chromosa«, ali su neka i pored toga uspjela ostvariti vanredne dobiti dizanjem cijena, kao na pr. Ciglana i »Samoborka«. I kod sastavlja-

(Nastavak na 2. strani)

